

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН ГЭЖ ХЭН БЭ?

ҮНДСЭН ОЙЛГОЛТ

Монгол Улсын Их Хурал 76 гишүүнээс бүрддэг. УИХ-ын гишүүн нь ард түмнийг төлөөлөхөөр сонгогдсон бидний л адил Монгол Улсын иргэн юм.

Ямар хүн
УИХ-ын гишүүн
болдог юм бэ?

Хэрхэн УИХ-ын
гишүүн болох вэ?

Монгол Улсын 25 нас хүрсэн иргэн
сонгуульд нэр дэвшин өрсөлдөж, ард
түмний санаалаар сонгогдох эрхтэй.

Улсын Их Хурлын
сонгуулийг 4 жил тутамд
зохион байгуулдаг.

Монгол Улсын 21 аймаг болон
нийслэл Улаанбаатар хотыг хүн амын
тоо газар нутгийн байршилаас нь
шалтгаалан сонгуулийн тойрог болгон
хуваадаг.

Хүмүүс тойрог тус бүрт янз бүрийн
намаас, эсхүл бие даан нэр дэвшиж
өрсөлдөх бөгөөд сонгуульд бусдаасаа
хамгийн олон санал авсан хүн тухайн
тойргийн иргэдийг төлөөлж УИХ-ын
гишүүн болдог.

Нэг хүн УИХ-ын
гишүүнээр хэр удаан
ажиллаж болох вэ?

УИХ-ын гишүүнийг 4 жилийн хугацаагаар сонгоно. УИХ-ын
сонгуулиар сонгогдсон нэр дэвшигч УИХ-ын гишүүний тангараг
өргөсөн өдрөөс эхлээд дараагийн сонгуулиар сонгогдсон нэр
дэвшигч тангараг өргөх өдөр хүртэл ажиллана. Тухайн УИХ-ын
гишүүн ард түмний итгэлийг алдалгүй, ажлаа сайн хийсэн бол
дахин сонгогдох боломжтой.

$$3,000,000 \div 76 = 42,000 \text{ хүн}$$

Тэгвэл УИХ-ын гишүүн юу хийдэг вэ?

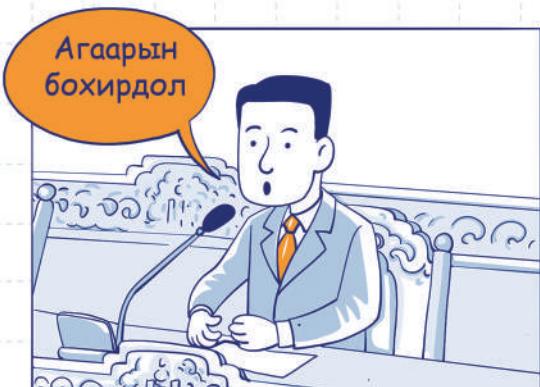
ТОЙРОГТОО АЖИЛЛАДАГ.

Улсын Их Хурлын гишүүн нь өөрийн сонгогдсон тойргийн ард иргэдтэй уулзаж, иргэдийн санаа бодлыг сонсож хууль тогтоомжид тусгуулдаг. Мөн ажлын тайлангаа тавина.

ХУУЛЬ БАТАЛДАГ.

Нийгэмд тулгамдсан асуудлаар шаардлагатай гэж үзвэл хуулийн төсөл санаачилж, хууль батлах бүх үе шатанд оролцож, баталсан хуулияа тайлбарлан таниулж, хэрхэн хэрэгжиж байгаад хяналт тавьдаг.

АРД ТҮМНИЙГ ТӨЛӨӨЛӨН УЛСЫН ИХ ХУРАЛД АЖИЛЛАДАГ.

Улсын Их Хурлын гишүүн нь өөрийн харьялсан нам, эвслийн бүлэг, Улсын Их Хурлын Байнгын хороо, хуулийн төслийн ажлын хэсэгт орж ажиллана.

Улсын Их Хурал үйл ажиллагааныхаа зохих салбар, чиглэлээр Байнгын хороодтой байна.

Байнгын хороо нь 19 хүртэлх Улсын Их Хурлын гишүүнээс бүрддэг. Нэг гишүүн нэгэн зэрэг 3 хүртэл Байнгын хороонд харьялагдан ажиллаж болно.

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Хорин гуравдугаар зүйлд "УИХ-ын гишүүн бол ард түмний элч мөн бөгөөд нийт иргэн, улсын ашиг сонирхлыг эрхэмлэн баримтална" гэж заасан.

Улсын Их Хурлын гишүүн хэдийгээр тодорхой нэг тойргийн иргэдээс сонгогдож, Улсын Их Хуралд тэднийг төлөөлдөг ч Монгол Улсын нийт иргэний ашиг сонирхлын төлөө ажиллаж, хууль санаачлах эрх эдэлнэ.

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН БОЛ....

АРД ТҮМНИЙ ЭЛЧ,
ТӨЛӨӨЛӨГЧ

ХУУЛЬ ТОГТООГЧ

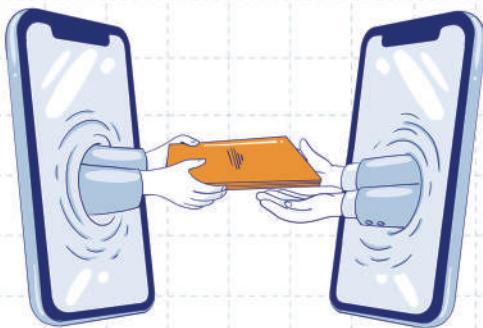

Тэгвэл иргэн бүр УИХ-ын гишүүнд хандаж, тулгарч буй асуудлаа шийдэхэд тусламж хүсч болох уу?

ҮҮНИЙГ МЭДЭХ ҮҮ?

УИХ-ын гишүүдэд тойргийн иргэд нь саналаа илэрхийлж, хүсэлт, өргөдөл, гомдол гаргах эрхтэй.

ТЭГВЭЛ ЯМАР АСУУДЛААР УИХ-ЫН ГИШҮҮНД ХАНДАЖ БОЛОХ ВЭ?

Хуулийн төслийн талаар саналаа ирүүлж болно. Саналаа бичгээр болон цахимаар өгөх боломжтой.

<https://lawforum.parliament.mn/>

Олон нийтийн эрх ашгийг хөндсөн асуудлаар саналаа ирүүлж болно. Жишээ нь: татвар, даатгалтай холбоотой асуудлаар хандаж болох юм. УИХ-ын гишүүн таны саналыг судлан үзэж, шаардлагатай гэж үзвэл хууль санаачилна.

ЯМАР АСУУДЛААР УИХ-ЫН ГИШҮҮНД ХАНДАЖ БОЛОХГҮЙ ВЭ?

Гэр бүлийн болон хувийн асуудлаар хандаж болохгүй.
/жишээ нь: сургуульд тэнцүүлж өгөхийг хүсэх, хэн нэгнийг ажилд оруулж өгөхийг хүсэх гэх мэт/

Шүүхээс гаргасан шийдвэрийн талаар хандаж болохгүй.

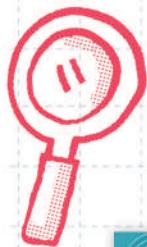
Орон нутгийн удирдлагын бүрэн эрх, чиг үүрэгт хамаарах асуудлаар хандаж болохгүй.
/жишээ нь: дүүрэг хороондоо зам, гүүр барих, байшингийн дээврийг засуулах гэх мэт/.

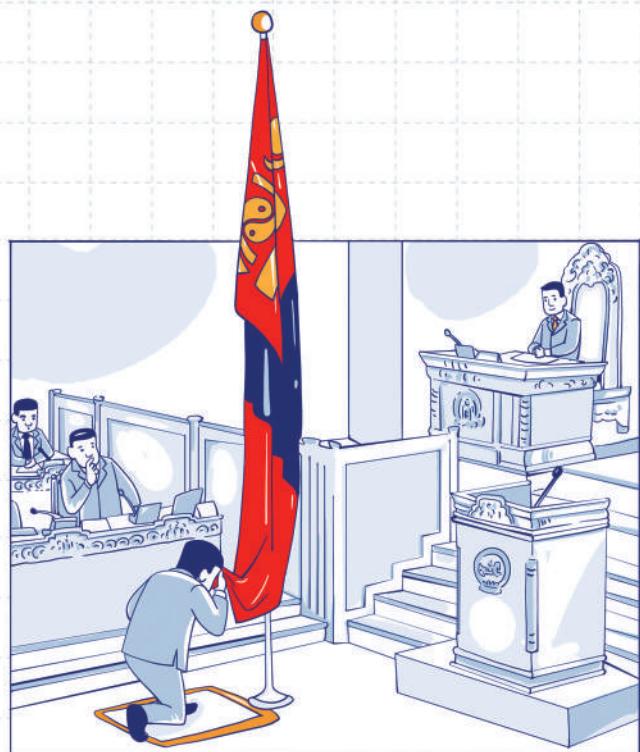
ТҮЛХҮҮР ҮГ

- ✓ Сонгууль
- ✓ Нам
- ✓ Улсын Их Хурлын сонгуульд нэр дэвших
- ✓ Бие дааж нэр дэвших
- ✓ УИХ-ын гишүүн
- ✓ Ард түмний элч
- ✓ Төлөөлөгч

ДАСГАЛ АЖИЛ

1. "Гишүүндээ захидал бичээрэй" Өөрийн амьдардаг тойргоос нэр дэвшин сонгогдсон Улсын Их Хурлын гишүүнд загварын дагуу захидал бичээрэй.

2. УИХ-ын гишүүний өргөсөн тангарагт ямар утга, агуулга байгаа талаар харилцан ярилцана уу

〔 УИХ-ЫН ГИШҮҮНИЙ ТАНГАРАГ: 〕

"Монгол Улсын Их Хурлын гишүүн би ард түмнийхээ элчийн хувьд нийт иргэн, улсын ашиг сонирхлыг эрхэмлэн, төрт ёс, түүх, соёлынхоо уламжлалыг хүндэтгэж, Монгол Улсын Үндсэн хуулийг дээдлэн сахиж, авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байж, гишүүний үүргээ чин шударгаар биелүүлэхээ тангараглая. Миний бие энэ тангаргаасаа няцвал хуулийн хариуцлага хүлээнэ"

ХЯНАЛТЫН АСУУЛТ

1. Улсын Их Хурлын гишүүн хэнийг, хэрхэн төлөөлдөг вэ?
2. УИХ-ын гишүүний эрх, үүргийг тодорхойлж, яагаад Үндсэн хуулиар тогтоодог болохыг тайлбарлана уу.
3. Улсын Их Хурлын гишүүний өргөсөн тангарагт ямар утга, агуулга байгаа талаар ярилцана уу.
4. Улсын Их Хурлын гишүүнтэй иргэд, сонгогчдын зүгээс ямар арга замуудаар харилцах боломжтой вэ?
5. Улсын Их Хурлын гишүүнд ямар асуудлаар хандаж болох, ямар асуудлаар хандаж болохгүй вэ? Яагаад?

ТЭМДЭГЛЭЛ

x—x—x—x—x—x—x—x